

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Salvarea școalelor noastre.

Sibiu, 2 Iunie n.

Negreșit, că chestia cea mai însemnată și mai arzătoare, care preocupă, care trebuie să preocupe mintea și inima fiecărui Român cu sentimente curate, este astăzi chestia salvării școalelor românești. Înțelegem deci foarte bine îngrijorarea cea mare și interesul cel viu, manifestat în cercuri particulare, în corporațiuni bisericești și în presă față de această chestiune. Mai ales în presă. S'au scris adevărat multe articole în timpul din urmă în zărele noastre, cu deosebire în „Românul” din Arad, în chestia școalelor, și s'au făcut multe propuneri cu privire la modalitatea, prin care s'ar putea delătura primejdia care ne amenință școalele, fapt care ne îndeamnă să ne spunem și noi cuvântul și să ne precizăm și noi modestele păreri, pe cari le avem în această chestie.

Faptul e, că prin noua lege școlară, sancționată deja din partea Majestății Sale, ni se impun nouă sarcini legate de susținerea școalelor noastre confesionale, ni se cere o nouă completare a salariilor învățătorilor, ni se cer sume considerabile bănești, pe cari nu știm și nu avem de unde să le luăm. Întrebarea care ni se impune este deci, că pe ce cale am putea procura sumele trebuincioase, pentru a putea satisface dispozițiilor noii legi școlare, care nu ne a prea lăsat mult timp de gândit?

Propunerile făcute în ziarele noastre sunt diferite. Unii sunt de părerea, că băncile românești ar trebui să vină în ajutor. Acționarii lor adevărați ar trebui să se mulțamească în viitor cu dividende numai de câte 5%, iar restul, prisosul, să se dea pentru școli. Alții au arătat însă și au susținut, că lucrul acesta nu se poate face, din mai multe motive.

Cea mai nouă propunere în chestia salvării școalelor este apoi a

domnului R. Cioflec, făcută în numărul 106 dela 15/28 Maiu c. al ziarului „Românul”. Domnia-sa recomandă înființarea de bănci, sau cooperative sâsești, în toate comunele noastre, recomandate de altcui de repetite ori și de domnul V. Stroescu. Se facem deci, ca comunele înseși să-și salveze școalele, din propriile lor puteri!

Și după părerea noastră aceasta e soluția cea mai norocoasă, aceasta e propunerea cea mai bună, care cu puțină bunăvoință ușor poate fi realizată pretutindenea. E calea cea mai sigură, care poate se duce la scopul pe care toți îl avem în vedere. Pentru că dacă comunele germane și maghiare aproape toate au putut să înființeze asemenea instituțiuni: bănci, cooperative, reuniuni de înmormântare, de asigurare de vite, etc., de ce nu le-ar putea înființa și comunele noastre, cu scopul, ca o parte din venitele lor se fie jertfite pentru școala confesională, așa cum fac și alte confesiuni?

Și lucrul acesta nici nu e așa de greu cum s'ar crede. Avem doară comune, mici și sărace, în cari ideea a fost de mult realizată; de exemplu comuna Câmpuri-Surdac, cu abia 120 de familii, care are deja astfel de instituțiuni, cu ajutorul cărora și-a zidit biserica și școala, și contribuie și la acoperirea salariului învățătorului cu o cuotă însemnată. Preoții nostri n'au deci decât să imiteze pe colegul lor din comuna numită, lucru de altcui la care preoții nostri din Arhidieceză au fost îndatorați și prin înțeleapta pastorală a Escelentei Sale, înaltprea-sfințitului nostru Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, dată sub numărul 7983 Prez. din anul 1909, pastorală pe care preoții nostri ar trebui să o cetească și recetească de nenumărate ori.

Dar s'a dat și alt exemplu de imitat din partea preoților și a celorlalți cărturari de ai nostri dela sate, prin înființarea institutului de

credit și economii „Lumina” din Sibiu, adusă la viață înainte cu patru ani tocmai din considerațiuni mai înalte culturale-naționale românești, cu angajamentul luat din partea acționarilor de a se mulțami cu dividende de câte 5%, după acțiunile lor și cu obligamentul, de a da din profitul curat în fiecare an 47% la fondul cultural arhidiecezan, întemeiat pentru ajutorarea școalelor noastre confesionale. Se stăruie deci cei chemați, ca băncile cari se înființază de nou prin ținuturile românești să fie puse tot pe asemenea baze.

Afară de aceasta s'ar mai putea apoi spori, cu ceva mai mult zel și mai mare interesare, și fondurile bisericești pretutindenea, mai ales dacă s'ar administra ele mai cu multă conștiințioasă și dacă preoții ar lucra la sporirea lor tot după îndrumările cuprinse în suscitata pastorală arhierească, din care ținem să le revocăm în memorie și cu ocaziunea aceasta punctele următoare:

„4. Recomandăm, ca preotul să încerce a întreprinde și alte binefaceri folositoare în parohie, cari să-i eternizeze numele până în cele mai departate timpuri, anume:

a) fiecare preot să facă în parohia sa fond de bucate, iar pe unde se află vii, fonduri de vin, pentru multele trebuințe ale bisericii;

b) fiecare paroh să înființeze reuniuni de înmormântare, în fruntea cărora să fie preotul cu ajutorul învățătorului, al episcopului, sau altor bărbați de încredere;

c) în fiecare parohie să se înființeze și reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericii, pentru conservarea crucilor de câmp, pentru închiderea și înfrumusețarea cimitirului, pentru ajutorarea școlarilor săraci, pentru ajutorarea săracilor din parohie și alte asemenea.

În fruntea reuniunilor femeiești să fie de regulă soția preotului, și

numai dacă aceasta ar fi prea tînără și încă neexpertă, să se caute în parohie altă femeie, mai cu autoritate, rugându-se aceasta a se pune în fruntea reuniunii.

Reuniunile de femei se pot face și dacă se vor angaja la început măcar numai 5—6—7 femei mai fruntașe, cari apoi cu încetul vor atrage lângă ele și pe altele, cât mai multe.

Fiind cunoscut câte lipse și trebuințe au și bisericile noastre, pentru a veni și în ajutorul acelor lipse, fiecare din aceste reuniuni să inducă în statute, că va închina și fondului bisericesc din parohie câte 5—10% din acele venituri, pentru multele lipse ce le are biserica.

5. Când în vre-o comună s'ar vinde careva pământuri prin licitație, ori și din mână liberă, dacă n'ar fi prea scumpe să le cumpere biserica, dela care după timp să le poată răscumpăra proprietarii de mai nainte. Dacă biserica n'ar dispune de bani, să împrumute dela vre-o bancă, ori dela Consistor, ca să nu scape ocazia din mână.

6. Dacă în comună s'ar înființa vre-o bancă nouă, preotul să stăruie a se compune statutele acelei bănci după ale băncii „Lumina”, ca din venitul acelei bănci să se dea și bisericii parohiale măcar 10—20% spre scopuri de binefacere.

7. La ocaziuni binevenite preotul să îndemne pe poporenii săi cei mai cu stare și fără de copii să doneze câte ceva la biserica, măcar după moartea lor, pentru pomenirea lor la sfântul jertfelnic, pentru eternizarea memoriei lor. Pentru a îndemna și cu fapta pe poporenii la aceasta, începutul să-l facă însuși preotul, donând și el ceva din agonia sa, arătându-și și prin aceasta dragostea sa către biserica și popor, dela cari are onoarea și dotațiunea de care se bucură. Astfel fac și preoții altor confesiuni.

Pentru ca oamenii să se și îndemne la aceasta, preotul să-și țină

cineva cu el. Bogații nu se uită la el, ci îl îngrijește câteva zile o văduvă săracă. Când aceasta nu-l mai poate îngriji, se duce la biserica, căci era tocmai ziua de Crăciun. Aici își uită de toate cele lumești și roagă pe Mântuitorul, să-l scape de neajuns. Isus, ascultând rugăciunea lui, îl cheamă la el, scăpându-l de năcaz.

II. Doi țărani se iau în sfatul muerilor. Pe unul îl iatăva muera să ceară plată multă la lucru, iar pe celalalt să lucre și să nu trândăvească. Cel dintâi fiind cam scump nu capătă lucru, al doilea însă da.

III. Leul, lupul, vulpea și cănele pleacă la vânat în tărășie. Găsind un cerb, leul de împărțit îl împărțește în 4 părți, dar nu dă la tovarăși nimic.

Nr. 12 e potrivit în întregime pentru biblioteca școlarilor, istorioara morală pentru conținutul ei moral, fabulele pentru conținutul instructiv.

Nr. 13. *Trifon țiganul și popa*. Poveste de N. Clonț. *Țăranul și vulpea*. Fabulă D. V. Carp. *Copilași cu inimioară*. C. Popescu.

I. În postul paștilor țiganul Trifon, umblând la cerșit, se întâlnește cu popa, cu care bucuros ar fi voit să nu se întâlnească. Popa îl îndeamnă, să vină și el la spovedanie, ca toți creștinii adevărați. Țiganul ascultă de preot, se duce la biserica, se spovedește, dar când zice Tatăl nostru, uită să-și facă cruce. Popa îi promite un

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare.)

Nr. 8. *Putru frați*. Dialog întocmit pentru copii de I. Dariu.

În acest dialog se ilustrează cele 4 anotimpuri, ca nește frați călători. Tînăra primăvară, ca un pictor și cântăreț, vara ca un grădinar vestit, toamna ca un vânător și iarna ca un meșter de poduri. El ar completa cunoștințele școlarilor despre cele 4 anotimpuri.

Nr. 9. *Oprîșanul*. Legendă populară de Alecsandri.

La masa lui Mihnea Vodă sunt poftiți mulți boeri, între cari unul cam supărat, spune Măriei Sale, că Oprîșanul cel bogat din Stoenești ar aspira la domnie. Mihnea îndată trimite după Oprîșanul și dă poruncă să-l omoare. Dar când să i se taie capul, sosește dela sultan actul, prin care se destitue Mihnea și se pune în domnie Oprîșanul.

Legenda aceasta fiind de conținut istoric, se poate ceti cu succes de școlari, înmulțindu-și cunoștințele istorice.

Nr. 10. *Isteață și pace*. Poveste de I. Reteagan.

Un împărat bogat ară cu un plug de aur. Un moșneag îl salută cu cuvintele „bun

lucru”. Împăratul crezând, că zice „bun lucru” de plugul lui de aur, îl întreabă pe moșneag, că ce părere are de plugul lui de aur. Moșneagul își dă părerea prin cuvintele următoare: „De nu va ploua în luna lui Maiu, nu-i vrednic o coajă de mălăiu”. Împăratul după multă cugetare, vinde plugul de aur și-și cumpără unul de fer, iar cu banii re-mași cumpără o moară, care-i aduce mare folos. Fiind în etate, cearcă să se însoare. Moșneagul, dela care cere sfat, îi spune să-și ia mai bine una săracă, dar să fie isteată. Așa și face. Nevestei sale însă îi interzice, să judece vre-o faptă de-a supușilor săi. Ea însă nu se ține de cuvânt, căci ducându-se el la luptă, face o judecată, însă dreaptă, între un Sas și un Român. Împăratul sosind dela luptă, se supără nevoie mare pe ea și se hotărăște să-o alunge dela el. O petrece însă cu alaiu mare și când să se despartă, ea îl îmbrățișază și așa se împacă.

Această poveste ar fi potrivită pentru adulți, sau cel mult pentru elevii școalei de repetiție. Poezia „Moara” care e în acest număr, e foarte potrivită pentru copii de 9—6 ani.

Nr. 11. *Ariciul și vulpea*. Fabulă de P. Ispirescu. *Judecata dreaptă* de I. Dariu. *Păsărea moartă*. *Copilul și lumina*.

I. Un vânător pușcă un epure, care moare tupilat într'un tufiș. Aci îl vede un arici și cercând să-l mănânce, nu-l poate.

Întâlnindu-se cu o vulpe, o roagă să-l facă ea în bucăți și să-i dea și lui ceva. Vulpea vicleană mănăcă singură epurile. Dealtădată păcălește ariciul pe vulpe, învățându-o să-și bage piciorul în cursa pusă de vânător.

II. Într'un oraș un tînăr, care locuia în rîndul de jos al casei, voind să se însoare, roagă pe tatăl său, care locuia în rîndul cel de sus al casei, să-l lase pe el pentru cîtva timp în locuința din etaj, căci mai tîrziu se va muta iar în cel de jos. Bătrînul se învoiește, dar să vezi, tînărul nu vrea să mai știe de înțeles. În cele din urmă singur împăratul intervine și le face pace.

I. Fabula lui Ispirescu e în stare și să educe, dar și să facă cunoscută limba lui la înțelesul copiilor dela școala populară.

II. „Judecata dreaptă” e mai potrivită pentru elevii de repetiție.

III. Fragmentul „Păsărea moartă”, o mică poveste, trezește în inimă micilor școlari mila față de animale, dar mai cu seamă față de păsările cântătoare, cari în timpul nostru par a se rări.

IV. Poezia „Copilul și lumina” încă e bunicică.

Nr. 12. *Copilul cerșitor*. Istorioară morală, de D. Lăpădat. *Mai bine ceva decât nimic*. Fabulă de A. Pann. *Leul la vînat*. Fabulă de Domici.

I. Un copil rămîne orfan în etate de 4 ani. Merge în piață, doar se va milostivi

de cea mai sfântă datorință a îndeplini cu punctualitate și pietate pomenirile celor ce vor fi făcut și mai nainte, ori cari vor face în viitor, asemenea daruri sfintei noastre biserică“..

Augmentarea fondurilor bisericesti s'ar putea face apoi și pe altă cale. Dela anul 1860 încoace, deci de 53 de ani, Arhidieceza noastră a distribuit și distribue anual câte șase stipendii de câte o mie coroane. În 53 de ani a dat deci peste 200,000 coroane. Fundațiunea Gozdu iarăși, de patruzeci de ani de când există, a dat stipendii în sumă de peste două milioane coroane. Asemenea și consistoriile gr.-ort. române, și cele gr.-catolice, vor fi dat, în ultimii 40 de ani, dacă nu mai mult, cel puțin 700,000 coroane, ca stipendii. S'au dat deci peste tot vre-o trei milioane de coroane, ca stipendii. Dacă acum preoții, în ale căror parohii s'ar afla unii ori alții dintre foștii stipendiști, astăzi oameni în stare bună, pe urma stipendiilor avute, le-ar cere ajutorul într-o sporirea fondurilor bisericesti, nu credem să li se poată denega cererea.

Din toate acestea rezultă, că dacă preoții și învățătorii noștri, acum destul de bine salariați, s'ar pune mai cu deadinsul pe muncă, școalele ar putea fi salvate fără multă greutate. Să aibă preoții și învățătorii noștri pururea în vedere faptul, că perzând noi școala, perdem poporul, și atunci rămân și ei păstori fără turmă, dar și fără plată, și păcătuiesc greu în contra bisericii, în contra neamului și în contra lor înșiși. Să-și înceardă deci, acum, în ora a unsprezecea, toți toate puterile, pentru ca să se poată face salvarea școalelor noastre confesionale, pe căile indicate mai sus, ori și pe altele, cari se vor mai indica.

Procesul Lukács Déssy. În procesul domnului prim-ministru Lukács intențat deputatul Déssy pentru calomnie, procedura de dovadă a fost terminată Vineri, iar Sămbătă a rostit procurorul rechizitoriul și deputatul Dr. Vázsonyi vorbirea de apărare. Sentința va fi publicată mâine; Marți, la orele 12. Oricare va fi cuprinsul sentinței, poziția guvernului pare a fi sdruncinată, din motivul, că domnul prim-ministru a negat categoric în dietă, că vre'o bancă mare budapestană ar fi plătit ceva în cassa partidului muncii, iar în cursul procedurii de dovadă în procesul seu contra lui Déssy a ieșit la iveală, că da, a plătit o bancă mare budapestană patru milioane și 800.000 coroane în cassa partidului muncii. Domnul ministru-president Lukács a plecat ieri la Viena, și a fost primit în audiență din partea Majestății Sale. Audiența e adusă în legătură cu procesul.

purcel, dacă va veni la el acasă și-și va putea face cruce, cu cuvintele: „Mărire Tatălui și“. Țiganul se duce la popa acasă, dar la sfârșitul rugăciunii uită pe Fiul afară. La aceasta preotul râde și-i dă purcelul.

II. Un țăran găsește în câmp un puin de vulpe, a cărui mamă nu de mult a fost împușcată de vânător. I se face milă de puin, îl duce acasă și-l crește. Cu timpul devine vulpea mare și îi mănâncă toate găinile din curte. Țăranul o pedepsește aspru, și-i dă drumul cu cuvintele: „Lipsești dela mine, vespe veninoasă! În loc să-mi faci bine, mi-ai făcut un rău“.

Povestea Trifon Țiganul și popa, întrucât în ea se amestecă lucrurile sfinte cu glume, nu e nici decât potrivită a se da în mâna copiilor.

Fabula și poezia însă e foarte potrivită.

Nr. 14. Bătrânii săraci, dar onești. Poveste. Mircea cel mare și solii. Legendă de D. Bolintineanu.

Trăia odată aproape de Galați, cojocariul Mircea, cu soția sa. Ei erau oameni săraci, dar de omenie, încât erau de pildă în acel ținut. Biata căsuță, care o aveau, fu arsă în vremea războiului cu Turcii, și ajungând la sapă de lemn, s'au mutat în satul vecin, unde duceau o viață foarte sărăcăcioasă, cu toată sărăcuția lor. Trecând odată

Pacea e legată. Vineri la orele 12 din zi reprezentanții Turciei și reprezentanții statelor aliate balcanice au subscris preliminarele de pace în Londra, în palatul în care au fost purtate până acum negocierile de pace. Amănuntele au rămas se fie stabilite într-o conferință, care se va ține la Paris. Războiul statelor mici balcanice cu Turcia e deci terminat. Turcii sunt scoși din Europa, rămânând în posesiunea lor numai Constantinopolul cu o mică fașie de pământ european, și Dardanelele, probabil numai până când puterile mari europene vor putea să cadă de acord, că dintre ele care să pună mâna și pe acestea, iar învingătorii Turcilor au se facă acum între ei împărțirea teritoriului cucerit dela Turci. Prin bună înțelegere, ori prin războiu, — cum vor vrea și cum li se va putea.

Cvivenenalele preoților.

Între proiectele de lege, cari au fost prezentate dietei ungare în ședința din 26 Maiu nou, se află și proiectul de lege al domnului ministru de culte și instrucțiune publică *Iankovich Béla*, referitor la acordarea de cvivenenale pe seama preoților aparținători confesiunilor recunoscute de lege. Durere, nici acest proiect de lege nu a fost contemplat și alcătuit astfel, ca el să provoace vre-o mulțămire generală, ci are dispozițiuni jignitoare pentru o parte a preoției noastre și peste tot pentru biserică noastră. E dispoziția, că cvivenenalele se stabilesc numai pe seama preoților cu calificare deplină, opt clase și maturitatea, nu și pentru preoții cu pregătiri mai modeste, cu toate că și ei fac bisericii și statului aceleași servicii, pe cari le fac ceilalți, și dispoziția, că guvernul e îndreptățit în viitor a sista orice întregire de salarii pentru parohiile cu mai puțin decât 300 de suflete. Ne reținem deocamdată dela o mai amănunțită esaminare a proiectului de lege, ci publicăm în întregime, spre orientarea celor interesați. E următorul:

Proiect de lege despre urcarea competențelor preoțești prin cvivenenale.

§ 1. Pentru completarea hotărârilor referitoare la întregirea venitelor preoțești cuprinse în art. de lege XIV din 1898 și VIII din 1909, legea stabilește cvivenenale preoților aparținători confesiunilor recunoscute de lege, în marginile și condițiunile înscrise mai jos.

§ 2. Se împărțesc de cvivenenale fiecare preot, care păstorește într-o atare comună, al cărei venit îndreptățește după legile în vigoare la întregirea congruă mai înaltă până la suma de 1600 coroane. În cazul din urmă însă numai într-atâta e îndreptățit preotul la cvivenenale, întrucât venitele ce le are din parohie nu trec peste suma de 3000 coroane.

§ 3. Timpul de când se începe îndreptățirea la cvivenenale pentru preoții cu calificare deplină, este ziua ocupării oficiului în calitate de paroh. Preoților cu calificare deplină, aplicați ca suplenți, sau ca cateheți, li se compută la cvivenenale numai jumătate din timp, dar și acela numai după trecerea primilor cinci ani de serviciu.

§ 4. Cvivenenalele, avându-se bineînțeles în vedere timpul de serviciu statorit în paragrafii precedenți, se statoresc în modul următor: după 5 ani de serviciu 400 cor.; după 10 ani 800 cor.; după 15 ani 1000 cor.; după 20 ani 1200 cor.; și după 25 ani de serviciu 1400 cor. anual. Se sub-

înțelege însă, că preotul ale cărui venit anuale trec peste suma de 1600 cor., din cvivenenale va fi îndreptățit numai la suma aceea, care computată cu venitele anuale la oaltă, dă suma maximală până la care legea prezintă vrea să întregască salariile preoților.

§ 5. Cvivenenalele statorit în legea prezentă, computat cu suma decretată pentru întregirea venitelor preoțești prin art. de lege XIV. din 1898 și XIII din 1909, nu poate fi mai mare decât venitul curat luat de trei ori, fasonat de preoții la timpul său, conform articlilor de lege înscrise mai sus.

§ 6. Ministrul instrucțiunii publice este îndreptățit și imputernicit, ca cu ocaziunea statoririi singuraticelor cvivenenale să cerceteze venitele preoțești cuprinse în conserierile anterioare și eventual să le îndrepte, să le coregă, conform rezultatului cercetărilor; referitor la preoții catolici va fi dator ministrul să ceară sfatul prealabil al comisiei de congruă, înființată prin § 7 din articolul de lege XIII din 1909.

În contra deciziunilor de soiul acesta ale ministrului, atât superioritatea bisericăscă competentă, cât și preotul interesat, poate înainta recurs la judecătoria administrativă.

§ 7. Orice sporire, sau creștere ce ar obveni de aici înainte în venitele preoțești, — întrucât la sporire sau creștere se referă restricțiunea cuprinsă în § 11 al art. de lege XIV din 1898, — trebuie socotită între venitele preoțești și în conformitate trebuie scărțit în proporție și cvivenenale.

Referitor la dispozițiile făcute cu privire la cvivenenale de fundațiunile bisericesti, cari se vor înființa în viitor, orice dispoziții din literele lor fundamentale, contrare dispozițiilor legii prezente, vor avea valoare numai în cazuri, când și ministrul de culte și instrucțiune publică le va lua la cunoștință și le va accepta.

§ 8. În ce privește deciziunile articlilor de lege XIV din 1898 și XIII din 1909, referitoare la statorirea venitelor preoțești și la măsurile de pedeapsă față de preoți, precum și ori ce dispoziții ale legilor de mai sus, cari nu sunt în contradicție cu deciziunile legii prezente, — ele au valoare și acum.

§ 9. Dacă într-o comună oarecare numărul credincioșilor nu ajunge suma de 300, ministrul de culte și instrucțiune publică poate provoca superioritatea bisericăscă, căreia îi aparține comuna respectivă, ca să sisteze independența respectivei comune bisericesti. E îndreptățit ministrul, în cazul când nu s'ar face din destul provocării sale, să detrage cvivenenalele dela comuna bisericăscă.

§ 10. Ministrul de culte și instrucțiune publică poate să dea ajutor în sarcina creditului luat anume în bugetul statului spre scopul acesta — chiar și preoților cu calificare necompletă, precum și acelor preoți, cari pe baza serviciului sunt îndreptățiti la cvivenenale, dar din oarecare motiv statorit în legea prezentă nu le poate fi ridicat venitul primcvinenale până la valoarea statorită în lege, precum și preoților ajutători și catihetilor cu calificare superioară, cu serviciu de mai mult de cinci ani, — de cumva vor obveni împrejurări, cari merită să fie luate în considerare.

§ 11. În ce privește cvivenenalele preoților, cari atunci când intra legea prezentă în vigoare sunt deja în funcțiune, ele să vor computa în modul următor:

Preoți, a căror timp de serviciu, care trebuie luat în considerare conform legii pre-

zente ca bază a cvivenenalelor, în 1 Ianuarie 1913 a trecut peste 5 ani, dar nu a ajuns la 10 ani, sunt îndreptățiti la cvivenenalele prim după 5 ani, începând din 1 Ianuarie 1913.

Preoții, a căror timp de serviciu computabil ca bază a cvivenenalelor, conform legii prezente, în 1 Ianuarie 1913 a trecut peste 10 ani, vor fi îndreptățiti numai la cvivenenalele ale II-lea, după 10 ani, începând din 1 Ianuarie 1913. În ce privește celelalte cvivenenale ale preoților de mai sus, să ia de bază timpul de serviciu începând din 1 Ianuarie 1913, neputându-și ei formula drept pentru cvivenenalele ulterioare pe timpul de serviciu mai lung de 10 ani de dinaintea termenului fixat mai sus.

Preoții, cari implinesc 5 respective 10 ani de serviciu, cari după legea prezentă trebuie luați în considerare la computarea cvivenenalelor, după prima Ianuarie 1913 vor fi îndreptățiti la cvivenenalele prim după 5 ani, respective la al doilea după 10 ani, începând din 1 Ianuarie, respective 1 Iulie, după ce au implinit cei 5, resp. 10 ani de serviciu fixați în lege, care termen va fi dator de ton și la statorirea timpului de serviciu pentru cvivenenalele ulterioare.

Ministrul de culte și instrucțiune publică, când află de îndreptățită înființarea vre-unei noi parohii, poate pune condiția, ca biserica să supoarte o oarecare parte a cvivenenalelor, și ca serviciul preotului de dinaintea acestei constatări să nu fie luat în considerare.

§ 12. Legea prezentă intră în vigoare în ziua promulgării, și cu executarea ei se încredințează ministrul de culte și instrucțiune publică și ministrul de finanțe.

Problema reunirii creștinilor.

— Odinioară și acum. —

De Tr. Scorobaf.
(Urmare).

Drept metod pentru păstrarea unității s'a folosit în trecut o anumită limbă liturgică. Întăiu a fost limba elină în biserica întregă, apoi se introduce limba latină, și mai târziu se alătură și limba slavonă.

Excluderea ori cărei limbi dela preamărirea lui Dumnezeu n'a putut fi îndreptățită, iar azi constituie un titlu de glorie pentru creștinism tipăritura Sfintei Scripturi în zeci de limbi și în sute de dialecte.

Cât a dăinuit epoca sinoadelor ecumenice, unitatea bisericii a fost sprijinită de hotărârile acestui suprem for prin conlucrarea sfântului Duh.

În a doua mie de ani biserica latină a căutat pe toate căile să păstreze unitatea bisericii pe temeiul autorității papale.

Protestanții au încercat același lucru, condiționând unitatea dela acceptarea bibliei ca ultimă autoritate.

Dar nici un metod nu s'a dovedit efectiv.

De aceea idealul unității aproape cu desăvârșire și-a pierdut cultivatorii. Cei mai mulți cred, că e curată imposibilitate restabilirea unității bisericii, când aproape fiecare confesiune și-a format zădărit de deosebire, pe care se sprijină mai mult decât pe *peatra*, care e Cristos întemeietorul bisericii.

Cei ce totuși se înșirue între sprijinitorii idealului unității, așteaptă vremea unei reforme generale bisericesti și întrevăd în viitor o regenerare religioasă, pe care întemeietorul adevărat al bisericii o urzește și o sădește în sufletele credincioșilor. Și nu se îndoiesc, că Dumnezeu și-ar fi părăsit mîreasa sa: biserica pământească, lăsându-o pradă intereselor omenești și arbitriului.

Îndreptarea aceasta se va manifesta pe toate terenele vieții și activității religioase și bisericesti.

Accentuez întâiu viața religioasă în fruntea ori căror strădanii de reforme bisericesti sau de știință teologică.

O însemnată parte de teologi sunt azi conduși de o atracție caracteristică față de v. a. t. lui Isus, mai mult decât de sistematizarea învățaturii lui.

Interesul religios e mai pronunțat decât cel dogmatic, intelectual.

Metodul lui Pavel pentru lecuirea dezbinaților după vreme îndelungată, cu încercări neisbite, pare a fi din ce în ce mai apreciat, adică: Loialitatea față de Cristos, deci o basă spirituală de unitate, iar nu în primul rând acord bisericesc, liturgic ori teologic, și în urmăre respect reciproc pentru concepțiile eclesiastice, liturgice și teologice ale confesiunilor înainte de unirea organică sau de cooperarea izbită.

Desbrăcați de ori-ce prejudeții și de intoleranță să esaminăm deosebirile dintre Isus Cristos și Botezătorul său Ioan, scoțând lecția necesară tesei: *unirea bisericilor*.

Între aceste personalități există asemănări și deosebiri.

pe lângă coliba lor un tinăr dela oraș, își perde întâmplător punga cu bani. Bătrânul găsimdu-o își ia toaigu și pleacă la drum, să ajungă pe bietul călător, căci nu voia a ține el banii aceștia de găsit. Ajungându-l îi dă punguța și în cele din urmă se cunoșcă ca părinți și fiu, căci tinărul călător era copilul lor, care înainte de aceasta cu 14 ani se dusese la meșteșug în oraș. Bucurie mare îi cuprinde.

II. La Mircea cel bătrân, care ședea pe tron, încunjurat de căpitani săi, vin solii dela sultan, și-i prezintă firmanul prin care se încheie pacea între ei, dar în condițiuni umilitoare pentru Români. Mircea cetindul le spune solilor, că așa nu se poate împăca, ci mai bine luptă mai departe. Deci se îndreapță mai pe urmă către curte cu cuvintele:

„Fericirea țării dela noi s'asteaptă.

Viitor de aur țara noastră are,
Și prevăd prin secolii a ei înălțare“.

Povestea e de conținut moral și scena prin care bătrânul dă punga tinărului, precum și recunoașterea de tată și fiu, e admirabilă. Asemenea și poezia, în care Mircea își prețuește țara, mai presus decât viața. Ambe sunt potrivite pentru biblioteca școlarălor.

Nr. 15. Costea ciobanul și mama lui. Poveste de D. Lăpădat. Preda Buzescu, legendă de D. Bolintineanu.

I. Ana lui Bucur, o femeie văduvă, are 2 copii, pe Nicolae și pe Costea. Pe acesta din urmă îl trimite în lumea mare, iar Nicolae rămâne acasă, să îngrijească de mama-sa. Costea nu se duce departe, ci se bagă slugă la oi, la arendașul din satul vecin, tocmindu-se cu muncă slabă, rachi și tutun, iar la sf. Dumitru, plată, câți berbeci va putea arunca peste pălan. Costea bând mult rachi și tutun, atât a slăbit, încât toamna n'a mai avut putere să ridice barem un berbec. Ducându-se la mamă-sa, îi dă sfatul să se mai bage pe un an, dar să se lase de rachi și de tutun. Costea face așa, și în anul acesta aruncă atâția berbeci, încât puținii mai lipseau din o sută.

II. Preda Buzescu, care de 3 zile e martorul luptei dintre Români și Tătari, iese înaintea nepotului hanului tătar și-l provoacă la luptă. Descalcează amândoi și se iau la luptă. Preda învinge pe contrariul său, asemenea și oastea română învinge horda tătarească.

Povestea Costea ciobanul ne prezintă urmările alcoolului la un om de altcum sănătos. Preda Buzescu conține un fragment din luptele Românilor cu Tătarii. Se recomandă amândouă pentru biblioteca școlarălor; cea dintâi pentru combaterea alcoolului, iar a doua pentru completarea cunoștințelor istorice.

(Va urma).

Ambii predicau, că împărăția lui Dumnezeu este aproape. Pregătirea pentru această o indica în pocăință și în viață nouă.

Dar Ioan era ascet, fugise de lume, locuia în pustie și se nutrea cu rădăcini și cu miere, se îmbrăca în toale de păr de cămilă și este prototipul eremitelor.

Isus trăia și se amesteca printre oameni, după obiceiurile lor, ținea sărbătorile lor, lua parte la petrecerile lor.

Era între ei o deosebire radicală de metod, slujirea lor era însă identică. Scopul același, mijloacele diferite.

Isus a fost cel dintâi în Judeea, care a proclamat, că regenerarea vieții e prima condiție a religiei adevărate.

Unificarea metodelor, având același scop, același ritual, aceeași organizare bisericească, nu e esențialul; ci recunoașterea aceluiași scop în deosebitele organizații și credințe și ritualuri e condiția esențială. Este voința de a lucra împreună cu omul de care te deosebești.

N'ar fi cu puțință aceasta în vremea în care nu ne cunoaștem, și ne lîșse puterea și libertatea a judeca înșine, înălțurând prejudițiile moștenite în trecut.

Concluzarea lui Isus cu Ioan Botezătorul a fost posibilă numai admitând că un scop mareț pe multe căi poate fi sluit. Să facem un compromis? Aceasta depinde de la scopul, pe care l'avem înaintea noastră.

Când biserica se folosea de escomuniere, încerca să susțină uniformitatea în biserică. Acest mijloc nu se mai practică azi, când sectele mereu se înmulțesc.

Fiecare vrea să fie independent, să-și trăiască viața sa proprie, să lupte cu propriile sale greutăți de viață, să-și rezolve singur problema vieții sale, și aceasta constituie fericirea fiecăruia.

Fiecarei biserici îi e îngăduită îndreptățirea și tendința să devină universală, realizând principiile evanghelice și idealul perfecțiunii de viață reprezentat de Isus Cristos. Acest ideal și această îndreptățire, dacă mai este sprijinită și de „unitatea credinței” și a convingerilor frățești, poate determina sute și mii de persoane, cari să formeze societăți de cooperare creștinească, de studiere reciprocă, de atingere viadecătoare.

Biserica noastră ortodoxă de multe veacuri n'a întreprins nici un pas în sensul reunirii creștinilor. Și această împrejurare se explică prin vîrtejitatea vremurilor de umilire, în care au trăit popoarele ortodoxe. Timpuri de inghenuncheri naționale și frecări între rasele diferite și aceeași credință. De curente apăsate cele mari de cultură și de viață națională popoarele ortodoxe au stat departe, și abia e un secol de când ideile apăsate au străbătut și la ele trezindu-le. Pentru altele abia acum sună glasul deșteptării. Apusul se resimte în toate alcătuirile vieții schimbate, numai biserica a rămas cu ușile și ferestrele închise și incuiate. Din ce s'a schimbat în apus în privința vieții și formelor religioase și biserică, n'a fost tot bun, dimpotrivă. Și Răsăritul a găsit că e mai bine să păstreze atitudinea de strictă precauție.

Exemplul catolicismului nu l-a acceptat, de a osândi pe cei ce nu sunt în staulul său, și libertatea acțiunii comune îi stă la dispoziție, chiar și la o acțiune cu biserica latină.

La apelul vechilor catolici ortodocși au răspuns trimițând reprezentanți în scopul reactivării unității bisericii. Și cum chestia reunirii preocupă azi intensiv biserica oficială anglicană și atâtea societăți clericale și creștine inițiate de englezi, din biserica ortodoxă nu se pun pedeci, ci bunăvoință și încurajare serioasă. Ca să cunoaștem o samă de glasuri din bis. ortodoxă în chestia reunirii bisericilor, public aici în traducție articolul nesemnlat până acum la noi, al Arhiepiscopului și Mitropolitului *Gerassimos Messarra* din Beirut (Siria) apărut în *Journal de Genève* în 20 ian. 1911. Sună astfel:

Reunirea creștinismului.

— Bisericele orientale și apusene. —

„Biserica lui Dumnezeu trebuie să fie unită în aceeași credință și charitate, în conștiință cu ruga din urmă a Domnului nostru Isus Cristos, care în sara Patimilor Sale și imediat după instituirea sacramentului mare al iubirii sale și al unității, s'a rugat Tatălui său să facă ca toți cei ce cred în numele lui să fie una, precum El și Tatăl său unul sunt, și care a murit, cum scrie Ioan evanghelistul ca să dobândească unirea filor lui Dumnezeu (Ioan XVII). Bisericele de răsărit și de apus au trăit în această unitate mai multe veacuri. Cele mai autentice și mai strălucite monumente ale unității tuturor bisericilor lui Dumnezeu sunt venerabilele soboare ecumenice, unde toți episcopii în calitate de urmași ai apostolilor se adunau în jurul altarului patriarhilor ai celor 4 scaune apostolice, de răsărit, sub presidenția Papei din Roma care e cel dintâi între cei cinci patriarhi.

Noi vestim lumii creștine, că dorința noastră cea mai ferbinte este restaurarea acelei vechi unități, pe temeiul învățăturii apostolice și a tradiției, cum s'au păstrat în scrierile sfinților părinți și în hotărârile autentice ale soboarelor ecumenice.

(Va urma).

Examene.

Se aduce la cunoștința celor interesați că diferitele examene ce sunt a se ține în anul școlar curent 1912/13 la institutul școlar teologic-pedagogic „Andreian”, se vor ține în ordinea următoare:

1. În 25 Mai examen de clasă cu elevii din cursul IV pedagogic.
2. În 27 și 28 Mai examen de calificare de curs scripturistic din: Matematică, Limba germană, Desemn și Caligrafie cu candidații admiși la depunerea examenului de calificare învățătoresc.

3. În 29 și 30 Mai examen de calificare de curs, verbal, din obiectele de învățământ din cursul IV ped.

4. În 31 Mai examen de calificare de curs din: Istoria și Geografia universală.

5. În 1 Iunie examen de calificare de curs din: Botanică, Zoologie și Chemie.

6. În 5 și 6 Iunie examen de calificare scripturistic din L. română, L. maghiară și Pedagogie, cu candidații admiși la examenul de calificare învățătoresc final.

7. Din 7 până la 16 Iunie examenele dela încheierea anului școl. cu elevii din cursurile I, II și III teologice și pedagogice.

8. Din 17 Iunie începând examenele de calificare învățătoresc verbale finale.

În fine se observă că candidații admiși la depunerea examenelor în cale privată de pe singuraticile cursuri, conform dispozițiunii cuprinse în § 7 din regulamentul pentru examenul de calificare învățătoresc la institutele pedagogice confesionale ale metropoliei gr. or. române din Ungaria și Transilvania, votat de congresul național-bisericesc din 1912 sub Nr. 74, au să le facă în rând cu elevii ordinari.

Sibiu, 20 Mai, 1913.

Directorul.

NOUTĂȚI.

Consistoriu plenar. Consistoriul arhidiecezan a ținut Sămbătă seară plenară, în care au fost comunicate conclusele sinodului arhidiecezan din anul acesta și s'au luat măsuri cu privire la executarea lor. Tot în seara aceasta a fost definitivat domnul Dr. *Onisifor Ghibu* în postul de revisor școlar.

Emigrare nouă. În ministerul de interne, secția pașapoartelor, de câteva zile este o vie mișcare. Pe lângă cei ce doresc să plece în America, se prezintă un număr însemnat de negustori, cari se pregătesc să se ducă la Constantinopol și în Balcani, unde nădăjduesc să facă afaceri mai rentabile decât acasă. Oamenii sunt adevărate părușe, că răboiul a decimat binișor negustoria din orient, și astfel în țările balcanice va fi mare trebuință de comercianți.

Contele Zeppelin la Viena. Reuniunea aviatică vieneză a primit știrea dela contele Zeppelin, că între 9 și 15 Iunie va sosi cu balonul *Sachsen* la Viena. Balonul, condus de însuși contele Zeppelin, va pleca la miezul nopții din Baden-Baden și are să se coboare ziua următoare la Aspern. În caz de timp nefavorabil sborul se amână pe zilele dintre 15 și 22 Iunie.

Urcare pe tron. Tinerul duce Ernest August de Braunschweig și Lüneburg, ginerele împăratului Wilhelm, cum scriu ziarele din Germania, își va ocupa tronul cât de curând. Regenta purtată de ducele de Mecklenburg expiră în 31 Octombrie a. c., în ziua următoare se va face intrarea festivă a tinerei părechi în cetatea Dankwarderode în Braunschweig.

† **Ioan Morușca**, paroh ortod. român în Craiva, după un morb greu, împărțit cu Sf. Taine, a repausat în Domnul în 17/30 Mai a. c. la 5 ore, în vârstă de 56 ani, 31 al binecuvântatei sale căsătorii și 26 ani de preotie. Rămășițele pământești i se vor așeza spre vecinică odihnă astăzi Luni, în 20 Mai (2 Iunie) a. c. la 12 ore, în cimitirul de lângă biserica ort. rom. din Craiva. Odihnească în pace!

Indreptare. În prim-articolul din numărul trecut, coloana a patra, șirul 25, socotit de sus în jos, este a se citi „mişcării tomiste”, în loc de mișcării liniștite”, — cum cu greșală a fost cules și tipărit.

† **Ana Dobrotă.** A adormit în Domnul văduva preoteasă *Ana Dobrotă* din Poiana Sibiului, în etate de 84 ani și s'a înmormântat Luni, în 13 Maiu v. Răposata a fost mama preoților Nicolae și Ilie Dobrotă de acolo. Odihnească în pace!

Situație tristă pentru funcționari. Aproape 12 mii funcționari turci au sosit din provincia la Constantinopol. Multimea existențelor dubii pricinuesc guvernului nu puțin bătaie de cap. Din Februarie și până astăzi toți acești funcționari de stat nu și-au primit salariile.

Turcii dela Adacaleh. Mai mulți cetățeni din Orșova voeau să cumpere proprietăți pe insula Adacaleh. Au fost făcuți însă băgători de seamă, că autoritățile ungare nu vor recunoaște vânzările eventuale. Guvernul turc se găsește tot la Adacaleh. Insula de altfel este liniștită. Turcii plănuiesc să trimită o deputațiune la Viena, pentru a ruga monarhul să fie lăsați și mai departe în privilegiile de până acum.

† **Toma Bărsan.** Vineri înaintea de Dumineca Tomii a decedat preotul *Toma Bărsan* din Crit, tractul Sighișoarei, în mod subit, în urma unei apoplezii de inimă. Marți, în 23 Aprilie v. ziua sfântului George, i s'a făcut înmormântarea prin 7 preoți, în prezența unui public foarte numeros. Decedatul era de 53 ani. Odihnească în pace!

Mulțămărită. Institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu a dat 100 coroane pentru edificarea clasei a II-a la școala confesională română din Bedeleu. În numele comitetului parohial îi exprimă mulțămărită: *Ioan Sava*, paroh.

† **Agafia Perian n. Poppa**, preoteasă gr. or. în Trestia, protopopiatul Zarand, după un scurt morb, împărțită cu Sf. Taine, în 5/18 Maiu și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în etate de 69 ani, în al 51-lea an al fericitei sale căsătorii. O deplângere soful ei *Petru Perian* paroh gr. or. în Trestia, fiica *Victoria* măr. *Gabor*, *Lazar*, *Gabor*, ginere, nepoți, nepoate și alte rudeni. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Congres internațional. În August anul viitor se va ține la Londra al zecelea congres internațional de veterinari. Programul congresului, pentru care veterinarii englezi au contribuit 4000 funți șterling, cuprinde chestiuni importante științifice și practice.

† **Maria Vincențiu Popa Grama**, născută *Radeș*, decedată în etate de 55 ani, după 35 ani de fericită căsătorie, în 28 Maiu 1913 n. la 4 ore după amiază a fost înmormântată în cripta familială de lângă biserica gr.-ort. din Riușor. Un public ales, din toate părțile comitatului Făgăraș, a luat parte la această înmormântare, arătându-și stima și venerațiunea față de cel dintâi și mai bătrân preot român gr.-ort. din protopresbiteratul Făgărașului *Vincențiu Grama*, care acum a devenit văduv. Și mai ales numeroșii membri aleși ai acestei familii și-au îndeplinit datorința către vrednica soție, mamă, soacră și bunică. Mult on. Domn Vincențiu Grama a eternizat memoria cinstitei și mult iubitei și onoratei sale preotese *Maria* și prin donarea unei sume de 200 cor. pe seama bisericii române gr.-ort. din Riușor, — întemeind „o fundațiune a preotesei *Maria*”, pe care promite a o augmenta cu timpul din al său, și din alte izvoare, cât Dzeu îl va mai ține în viață, pentru înfrumusețarea bisericii. — Din publicul asistent amintesc pe amplexii institutului „Furnica” în frunte cu directorul *Matei C. Jiga*, și mulți alți onorațorii din Făgăraș, fără deosebire de neam. Apoi întreg poporul din Riușor fără considerare la confesiune. Actul înmormântării l-au săvârșit în absența protopopului român gr.-al tractului Făgăraș preoții *Nicolae Aron*, *Nicolae Clonța*, *Iosif Cațaveiu*, *Alexandru Popa* și *Ilariu Cocan*, iar *Nicolae Aron* a și predicat. În veci pomenirea ei. — *Nicolae Aron*.

Intrevederea domnitorilor. Principele regent *Ludovic* din Bavaria și soția sa vor sosi mâine Marți la 3 Iunie la gara de vest a Vienei. Înaltii oaspeți vor fi primiți de Maiestatea Sa Monarhul și de toți arhiducii așlători în Viena. Principele regent cu soția vor fi găzduiți la Burg.

Aviz. Am onoare a încunoștința, că mi-am deschis cancelaria a advocației în Ilia, casele dnei *Bauer. Dr. Alexandru Dragomir*, avocat.

Cum se vorbește cu un spărgător. Stăpâna unei case din Londra a surprins pe la orele 2 din noapte pe un spărgător în plină „activitate”. În loc ca doamna să țipe după ajutor, a început să-și dădă o vorbă de morală individului și să-i dovedească nedreptatea comisă. Spărgătorul s'a scuzat, că a fost grozav de flămând. După aceasta stăpâna l-a dus în bucătărie, i-a dat o friptură rece și alte lucruri bune. Când omul s'a săturat, a trebuit să inghenunchieze și să rostească o rugăciune. În sfârșit i s'a cerut promisiunea să mai vie și în ziua următoare. — Doamna casei nu era altcineva, decât *Mary Booth*, fiica generalului din armata mântuirii, *Bramwell Booth*.

Vaporul Amazoanelor. Am vestit într'unul din numerele trecute ale ziarului nostru, că din Boston a plecat un vapor, al cărui personal de serviciu se alcătuește exclusiv din femei. Căpitanul vasului, dna *Georgina Orne*, o femeie înaintată în etate, a primit zilele acestea un raport al unui ziar, și i-a zis: „Convingerea mea veche este că femeia se potrivește excelent pentru serviciul maritim; ba afirm, că femeile sunt mai potrivite pentru munca aceasta decât bărbații. Mai nainte erau la cârmă vaporului bărbați, cari însă aveau iubitori de băuturi alcoolice și, îmbătându-se, nu odată ne-au expus la mari primejdii. Decând i-am înlocuit prin femei, nu mai am nici un năcaz cu vaporul”.

Noțiune elastică. „De câți ani ești tu?” Întrebă o damă pe un băeat. — „După împrejurări: când călătorim pe tren, nu am încă zece ani; când mă duc cu tata la restaurant, am trecut de cincisprezece”.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace, al Reuniunii meseriașilor sibiieni, au mai dăruit: *Ion Martin*, învățăcel măsar, 1 cor; *Ion Tatu* și *Nicolae Lazar*, economi (Cașolt), câte 20 bani, *Ștefan Medeașan*, paroh (Guzu), 2 cor., *Ion Popa*, paroh (Apoldul-rom.), soția sa *Elisaveta n. Iosof* și fiul lor *Virgil*, 1 cor., *Pompiliu Patru*, învățăcel cismar, 50 bani și *Ion Gărgescu*, funcționar la navigațiunea fluvială română (Giurgiu-România), aplicând pe fiul său *Aurel* la lăcătușerie, 4 cor.

Femeie judecăt. Cancelarul lord, care este nu numai președintele camerei lorzilor, ci tot odată și capul judecătoriei supreme engleze, a numit pe *Miss Duncan* judecătore de pace. Instituția judecătorei de pace este una din cele mai vechi așezăminte în marea Britanie. Apartin cerului său de activitate afaceri mai mici de drept privat. Membrii săi, ca și membrii curților cu jurați, nu sunt legiști de specialitate. Cu toate acestea cei mai distinși fii ai Angliei se mândresc, dacă fac parte din judecătoria de pace. Împrejurarea că acum a ajuns și o femeie în oficiul acesta, dovedește progresul neîntrerupt în mișcare a femeilor pentru obținerea drepturilor egale în Anglia.

Școală prabușită. Comuna *Cermei*, din părțile Aradului, avea o clădire deplorabilă, în care se instalase școala primară, nu confesională firește, ci de stat. Comuna a raportat revizorului școlar, revizorul școlar a raportat ministrului, ministrul a mai cerut informațiuni dela revizor, — privitor la reparaturile necesare. Actele se plimbau în sus și în jos; clădirea școlară însă n'a mai putut aștepta, și *Mercurea* trecută s'a prabușit. Din norocire școlarii, partea cea mai mare români, plecaseră dela „școală” cu o jumătate de oră mai nainte, — așa s'a evitat o catastrofă. În considerare că în comună nu se găsește local potrivit pentru sală de învățământ, copiii vor mai sta și pe-acasă.

Poșta redacției.

Preotul Nistor. Pe calea publicității nu se pot îndrepta lucrurile. Faceți arătare veneratului Consistoriu despre cele întâmplate și lăsați în pace „opinia publică”, care în astfel de cazuri nu poate să vă dea nici un „sfat urgent”.

Nr. 254/1914.

(117) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Bacăia**, prin aceasta se publică din oficiu concurs repetit, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru congruă.

Cereri de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar reflectanții să se prezinte în parohie pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Geoagiu-Algyógy, 3/16 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial al tractului Geoagiu.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 53/1913 paroh.

(112) 3-3

Anunț de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobate de Prea Venerabilul Consistoriu arhidiecezan sub Nr. 3447/1913 Epitr. prin aceasta publicăm licitațiune minuendă pentru a da în întreprindere renovarea bisericilor noastre gr. or. rom. din **Szunyogszék (Tîntari)**, protopopiatul Brassó (Brașov), comitatul Fogaras (Făgăraș).

Licitațiunea se va ține în 4 iunie st. n. 1913 la 8 ore a. m. în edificiul cancelariei comunale de aici.

Prețul strigărei e satorit la 15.864 coroane, iar licitanții vor depune ca vadiu 1600 cor. în bani gata, ori în hârtii de valoare.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare (singur obligatoare) se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Dat în Tîntari, la 7/20 Aprilie 1913.

Ioan Gavrilescu
paroh și președinte.

Ilie Oana
secretar.

Văzut:

Dr. Vasile Saftu
protopop.

Nr. 432/1913.

(116) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh devenit vacant prin moartea parohului Ioan Marin întâmpnat la 27 Aprilie 1913 a **Boroșneului mic**, cu filiile **Boroșneul mare** și **Sărmaș**, parohia de clasa III-a se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat având a da jumătate din venite văduvei până la împlinirea anului, și folosirea cuartirului.

Concurenții vor avea a se prezenta cu prealabila încredințare a protopresbiterului în vre-o Duminică sau sâmbătoare în **Boroșneul mic** (gara Nagyborosnyó) spre a cânta, celebra s'au cuvânta, înaintându-și documentele cerute în termenul arătat subsemnatului oficiu protopresbiterial în Bereczk, comitatul Háromszék.

Brețcu, 3 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Treiscaunelor în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 312/1913.

(115) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Bandul de câmpie**, devenită vacantă prin trecerea din viață a parohului Zacharie Oprea, pe baza ordinului consistorial din 26 Martie a. c. Nr. 3309 Bis, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat și specificate în protocolul comitetului parohial luat la 5/18 Maiu a. c.

Se notifică, cumcă Bandul de câmpie este comună mare, are oficiu pretorial și medic în loc, cale ferată, târg de săptămână în fiecare Sâmbătă, școală de stat cu 6 puteri didactice.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții după prealabila încredințare a protopresbiterului se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Murăș-Oșorhei, la 11/21 Maiu 1913.

Oficiul protopresbiterial gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Stefan Russu
protopop.

Concurs repetit.

În sensul ordinului Venerabilului Consistoriu arhidiecezan dtdo 26 Martie 1913 Nr. 3759 Bis, se publică concurs repetit pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericească de cl. III-a **Bogata-Olteană** cu filiile **Dopca** din tractul protopresbiterial al Cohalmului cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții, pe lângă observarea prescrierilor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective a celebra.

Oficiul protopresbiterial al tractului Cohalm

(114) 2-3

Ioan Bercan
adm. prot.

Nr. 228/1913.

(113) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Beriu**, lângă Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate la coala B. pentru întregirea dela stat.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, iar concurenții pe lângă observarea prescrierilor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică, pentru a se face cunoscuți înaintea poporului.

Orăștie, 6 Maiu 1913.

În conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistoriu din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu,
pictor bisericesc.

(46) 75—

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy.)

Cercul Coloseum Picardi.

Pe piața gării, lângă
Panopticum în grădină.

Întreprindere de prima clasă. Arangement modern cu loge.

Atracțiuni mondiale.

Zilnic mare reprezentațiune.

Dumineca și în sârbători, câte 2 reprezentațiuni.

(118) 1-2

Mare ocaziune de Sfintele Rusalii

la

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Ocnei (Burggasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

☛ cu prețuri ieftine. ☛

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25	= K 3-4
Ghete de copii „ „ „ „ „ „ 26-28	= „ 4-5
Ghete de copii „ „ „ „ „ „ 29-34	= „ 5-7
Ghete de băieți „ „ „ „ „ „ 35-39	= „ 7-9
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 4-14
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 8-14
Ghete de lucru p. bărbați, exec. dur. de Kalv ori wicks	= „ 7-
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box	= „ 9-50
Ghete cu nasturi ori Ideal p. bărb. „ „ „ „	= „ 10-
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 14-
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 12-
Ghete americane „ „ „ „ „ „ „ „	= „ 13-
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „	= „ 16-
Ghete de piele de Antilope p. bărb. în toate colorile	= „ 20-

Mare asortiment în

ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare!
În zile de sâmbătoare și Duminică am înainte de amăzi până la 10 oare deschis. (89) 14—

Requisite de scris se pot procura dela **Librăria arhidiecezană**

Subscrisa berărie a „Fraților Hager” cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că fabricatul său propriu de bere deschisă și întunecată sub numele de:

„Hagerbräu”

afară de restaurantul Stadtpark a domnului Michail Hager și de restaurantul berăriei aflător în Dreieichenstrasse Nr. 5, încă în multe altele restaurante din Sibiu (Nagyseben) se poate căpăta spre consumație.

Cu profundă stimă

Berăria: Frații Hager.

Comande pentru provincie se primesc cu mulțumită în Berăria (Dreieichenstrasse Nr. 5).
Telephon Nr. 243.

Subscrisul cu toată stima aduce la cunoștință P. T. publicului, că din 1 Maiu începând în restaurantul său „Stadtpark” pe lângă berea „Pilsner-Urquell” încă și „Hagerbräu” deschisă și întunecată din berăria fraților Hager este pusă în circulație.

Cu profundă stimă

Michail Hager, restaurateur.

(105) 8-10

